

**HANDBOEK ONDERWIJSKwaliteit
STUDEREN MET DYSLEXIE, EEN FUNCTIEBEPERKING
OF EEN (CHRONISCHE) ZIEKTE**

Versie 2019

Voorwoord

De ambitie van de VU is om een inclusieve onderwijsinstelling zijn, waar elke student op voet van gelijkheid met andere studenten aan het onderwijs deelneemt en elke student ongeacht achtergrond zich welkom en geaccepteerd voelt. De VU heeft daartoe op 25 januari 2018 samen met andere HO instellingen, het Ministerie van VWS en het Expertisecentrum handicap + studie een intentieverklaring ondertekend waarin een gezamenlijke ambitie, procesafspraken en doelstellingen zijn opgenomen voor de implementatie van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap.

Om de afspraken in de intentieverklaring te realiseren, is de VU in 2019 gestart met de opzet van een projectplan en het aanstellen van een projectmanager Studeren met een functiebeperking. In dit project zal het realiseren van algemene toegankelijkheid en studeerbaarheid voor alle studenten centraal staan. Het zal gaan om een meerjarenprogramma van 2019 – 2022, waarvoor middelen zijn toegekend. Op dit moment (april 2019) is het project nog in de initiatiefase. In de zomer zal een werkgroep worden ingericht met vertegenwoordigers vanuit de verschillende diensten onder voorzitterschap van de projectmanager, die zich onder andere zal richten op de conditionele infrastructuur voor toegankelijkheid en die afspraken zal maken over de monitoring van de huidige en toekomstige eisen die aan toegankelijkheid worden gesteld. De VU hoopt al in 2019 enkele 'quick-wins' te kunnen realiseren.

Het voorliggende hoofdstuk 'Studeren met dyslexie, een functiebeperking of een (chronische) ziekte' geeft een beschrijving van de huidige situatie, waarbij nog geen rekening is gehouden met de ontwikkelingen die nu voorliggen. Er is gekozen om het hoofdstuk nog niet aan te passen maar om te wachten tot meer concreet is hoe verdere toegankelijkheid en studeerbaarheid in de visie van inclusief onderwijs voor studenten met een functiebeperking wordt geregeld op de VU. Dat betekent tevens dat de vernieuwde visie op studentbegeleiding (zie hoofdstuk 8 van het Handboek Onderwijskwaliteit) nog niet is verwerkt in dit hoofdstuk.

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	4
1.1 VISIE OP STUDEREN MET EEN FUNCTIEBEPERKING	4
2. DOELSTELLINGEN BETROKKENEN EN TAKEN	5
2.1 DOELSTELLINGEN	5
2.2 BETROKKENEN	6
2.3 TAKEN	6
3. KWALITEITSEISEN	8
3.1. KWALITEITSEISEN INFORMATIEVOORZIENING EN VOORLICHTING	9
3.2 KWALITEITSEISEN FYSIEKE TOEGANKELIJKHEID.....	11
3.3. KWALITEITSEISEN BEGELEIDING	12
3.4. KWALITEITSEISEN DESKUNDIGHEID.....	13
3.5. KWALITEITSEISEN LEERROUTES	15
3.6. KWALITEITSEISEN TOETSING EN EXAMINERING	16
4. WAARBORGEN VAN KWALITEIT EN CONTINUÏTEIT.....	17
4.1 KWALITEITSBORGING VAN VOORZIENINGEN VOOR STUDENTEN MET EEN FUNCTIEBEPERKING IN DE PLAN- FASE.....	18
4.2 KWALITEITSBORGING VAN VOORZIENINGEN VOOR STUDENTEN MET EEN FUNCTIEBEPERKING IN DE DO- FASE	19
4.3 KWALITEITSBORGING VAN VOORZIENINGEN VOOR STUDENTEN MET EEN FUNCTIEBEPERKING IN DE CHECK-FASE.....	19
4.4 KWALITEITSBORGING VAN VOORZIENINGEN VOOR STUDENTEN MET EEN FUNCTIEBEPERKING IN DE ACT-FASE	20

1. INLEIDING

De VU vindt passend onderwijs belangrijk en biedt ondersteuning aan studenten die dit op grond van een beperking nodig hebben. Onder 'beperking' wordt verstaan: zowel een lichamelijke handicap of chronische ziekte, als dyslexie of psychische beperkingen (Inspectie van het Onderwijs, 2010)¹. In dit hoofdstuk wordt de stand van zaken ten aanzien van studeren met een functiebeperking binnen de VU beschreven.

Begin 2013 heeft het College van Bestuur van de VU het Beleidsplan Functiebeperking: 'Toegankelijkheid en studeerbaarheid voor studenten met dyslexie, een functiebeperking of een (chronische) ziekte' vastgesteld². Het referentiekader van de Commissie Maatstaf (2010)³ is uitgangspunt geweest bij de formulering van dit beleid. Dit referentiekader beschrijft de producten, diensten en voorzieningen die instellingen in het hoger onderwijs zouden moeten bieden om studenten met een functiebeperking redelijke en adequaat te kunnen helpen bij hun studie.

De uitgangspunten bij het VU beleid studeren met een functiebeperking zijn:

- het beleid sluit aan bij het VU Instellingsplan (2015-2020)⁴, de Onderwijsvisie (2015)⁵ en de kernwaarden (2015)⁶ (verantwoordelijk, open en persoonlijk) van de VU;
- de gang van zaken op het gebied van studeren met een functiebeperking dient voor alle niveaus binnen de VU, d.w.z. instelling, faculteiten en betrokken diensten expliciet beschreven te zijn;
- de Examencommissie of het faculteitsbestuur beslist over het toekennen van voorzieningen bij tentamens/onderwijs;
- de voorzieningen mogen geen onevenredige belasting voor de instelling vormen en dienen zoveel mogelijk uniform te worden aangeboden;
- studievertraging wordt zoveel mogelijk beperkt.

1.1 VISIE OP STUDEREN MET EEN FUNCTIEBEPERKING

In de Onderwijsvisie (2015) van de VU⁵ staat beschreven dat de VU mensen wil opleiden tot geëngageerde en gewetensvol opererende academici die voortdurend grenzen verkennen en weten te verleggen. De VU moedigt studenten aan tot een open en respectvol academisch debat met hen die er andere opvattingen en overtuigingen op na houden. Het begrip onderwijskwaliteit is als volgt gedefinieerd: 'Onderwijskwaliteit heeft betrekking op zaken als de kwaliteit van voorzieningen, cursussen, tentamens, programma's docenten, organisatie en begeleiding'.

In aansluiting op de Onderwijsvisie van de VU is de visie op studeren met een functiebeperking als volgt geformuleerd:

De VU biedt al haar studenten, dus ook studenten met een functiebeperking, een academisch leerklimaat waarin de kwaliteit van de (onderwijs)voorzieningen bijdraagt aan een zo voorspoedig mogelijk verloop van de opleiding waardoor het rendement voor de student en instelling zo groot mogelijk is.

2. DOELSTELLINGEN BETROKKENEN EN TAKEN

2.1 DOELSTELLINGEN

Voorzieningen voor studenten met een functiebeperking

De mate van toegankelijkheid en studeerbaarheid is een belangrijke indicator van de kwaliteit van het onderwijs. In 2010 stelde de Commissie Maatstaf³ een referentiekader hiervoor op. De commissie neemt het standpunt in dat de door hen voorgestelde maatregelen tot minder studievertraging en -uitval zullen leiden en studenten met een functiebeperking met een einddiploma een betere uitgangspositie hebben op de arbeidsmarkt. Dit zijn resultaten die zowel voor het individu, de instelling als de maatschappij gewenst zijn.

De toekenning van voorzieningen is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de betrokken student en de VU: de student is bekend met welke voorzieningen er zijn en wordt geacht zelf aan te geven welke voorzieningen noodzakelijk zijn om deel te kunnen nemen aan het onderwijs en aan de toetsing. Om ervoor te zorgen dat elke student met een functiebeperking voorspoedig kan starten met de studie en dus geen onnodige studievertraging oploopt is het van belang dat deze direct bij de inschrijving voor een opleiding de voorzieningen aanvraagt. In het Beleidsplan Functiebeperking (2013) staat op p.5 dat CSL (inmiddels CSB) de centrale voorzieningen toekent en realiseert. Sinds eind 2015 verzorgen de studieadviseurs dit. Bij het toekennen van voorzieningen gaat de studieadviseur na of de gevraagde voorziening noodzakelijk is (d.w.z. hetzelfde doel kan niet op een andere manier worden bereikt) en geschikt is (d.w.z. de belemmering wordt inderdaad weggenomen). De studieadviseur is door de Examencommissie gemandateerd om besluiten te nemen. Voor aanvragen waarbij geen sprake is van een mandaat of de studieadviseur geen besluit kan nemen, wordt de aanvraag voorgelegd aan de Examencommissie, die dan een besluit neemt. De studieadviseur informeert de student over het besluit. Vervolgens kan de student bijvoorbeeld i.v.m. het gebruik van een rustruimte of kluisje zelf actie nemen. Wanneer de functiebeperking later tijdens de studie ontstaat of wordt vastgesteld, dan kan het hierboven beschreven proces door de student via VUnet alsnog in gang worden gezet.

Elke student kan binnen de faculteit waar de opleiding wordt gevolgd gebruik maken van studieadvies en –begeleiding en van de studentbegeleiding die vanuit CSB wordt geboden. Voor studenten met een functiebeperking is deze begeleiding vanzelfsprekend ook beschikbaar. Verder kunnen zij bij CSB verzoeken om een studiematje en kunnen studenten met ASS (Autisme Spectrum Stoornis) om extra individuele begeleiding vragen.

Wie is verantwoordelijk voor de realisatie van de voorzieningen?

Het is afhankelijk van de aard van de toegekende voorzieningen wie verantwoordelijk is voor de realisatie van de voorzieningen. De studieadviseur is doorgaans de schakel bij het realiseren van voorzieningen bij onderwijs en toetsing. De voorzieningen die zijn goedgekeurd staan in SAP en komen op de kandidatenlijsten voor tentamens te staan. Studenten vragen de voorzieningen aan bij hun aanmelding in VUnet of op een later moment via de Self Services in VUnet. De studieadviseur handelt de aanvraag af en informeert de student. Voor sommige voorzieningen geldt dat de student zelf nog actie moet ondernemen om de voorzieningen te verkrijgen. De studieadviseur informeert de student over de te nemen stappen.

Verantwoordelijk voor de (coördinatie van de) uitvoering van het VU-beleid is het faculteitsbestuur. Verantwoordelijk voor het toekennen van voorzieningen met betrekking tot onderwijs en toetsing aan studenten met een functiebeperking is de Examencommissie. Voorzieningen op het gebied van gebouwen, onderwijsruimtes en faciliteiten op de campus vallen onder de verantwoordelijkheid van de Facilitaire Campus Organisatie (FCO). Het opdrachtgeverschap en daarmee de verantwoordelijkheid voor de digitale toegankelijkheid binnen de VU ligt bij C&M. In 2018 worden de Europese richtlijnen voor overheidswebsites van kracht en werkt IT volgens deze richtlijnen en regelgeving. IT weegt de criteria waaraan een nieuw softwareprogramma moet en kan voldoen in verband met functiebeperking zorgvuldig mee bij hun beoordeling ervan.

2.2 BETROKKENEN

- Studenten met een functiebeperking
- College van Bestuur
- Faculteitsbestuur
- Docenten en ondersteunende medewerkers (van de onderwijsbureaus)
- Studentbegeleiders van de faculteiten (studieadviseurs) en CSB
- Examencommissie
- Dienstdirecteuren FCO, C&M en IT

2.3 TAKEN

Studenten met een functiebeperking:

- Zijn bekend met welke voorzieningen er zijn en worden geacht zelf een aanvraag voor voorzieningen te doen en hierbij aan te geven welke voorzieningen noodzakelijk zijn om deel te kunnen nemen aan het onderwijs en aan de toetsing.

Het College van Bestuur is verantwoordelijk voor:

- VU-beleid inzake studeren met een functiebeperking en de evaluatie hiervan;
- VU brede model Onderwijs- en Examenregelingen (model OER), Regels en Richtlijnen voor examencommissies en het Studentenstatuut en het eventueel bijstellen hiervan;
- Organisatie van de ondersteuning (voorzieningen en personeel) en het eventueel aanpassen hiervan.

Het faculteitsbestuur is verantwoordelijk voor:

- Uitvoering en coördinatie van de uitvoering uitgaande van de eisen en maatregelen die voortvloeien uit het VU-beleid;
- Taakverdeling/faciliteren van de facultaire medewerkers die betrokken zijn bij de uitvoering van het beleid;
- De organisatie van het proces van het toekennen van voorzieningen aan studenten met een functiebeperking;
- Een besluit over het toekennen van onderwijsvoorzieningen aan studenten met een functiebeperking, na een positief advies van de Examencommissie;

- Informatie die is opgenomen in het facultaire OER en het informeren van de studenten hierover;
- Jaarlijkse evaluatie van de uitvoering uitgaande van de eisen en maatregelen uit het VU-beleid, het OER en de studiegids en waar nodig zorgdragen voor bijstelling;
- Realiseren van de benodigde formatie en voor de professionalisering van de betrokken medewerkers.

Docenten en ondersteunende medewerkers (te weten studieadviseurs en andere ondersteunende medewerkers binnen de onderwijsbureaus) zijn verantwoordelijk voor:

- (Geldt alleen voor studieadviseurs:) Via mandatering door de Examencommissie oordelen over gevraagde voorzieningen en motivatie voor besluit hierover geven;
- (Geldt alleen voor docenten en studieadviseurs:) Informatie ten behoeve van het facultaire jaarverslag;
- Bieden van advies en begeleiding behorend bij hun taken en verantwoordelijkheden, zoals vastgelegd in onder meer het VU-beleid studeren met een functiebeperking, hun UFO-profielen, het Handboek Onderwijskwaliteit en Facultair reglement;
- Realisatie van toegekende voorzieningen bij toetsing en onderwijs;
- (Geldt alleen voor studieadviseurs:) Evaluatie van de begeleidingsactiviteiten en hierover rapporteren richting opleidingsmanagement en de Examencommissie.

Studentbegeleiders van CSB zijn verantwoordelijk voor:

- Bieden van advies en begeleiding behorend bij hun taken en verantwoordelijkheden, zoals vastgelegd in onder meer het VU beleid studeren met een functiebeperking, hun UFO-profielen en het Handboek Onderwijskwaliteit;
- De monitoring van het VU-beleid en rapporteren hierover (in 2015⁷ en 2017⁸).

De Examencommissie is verantwoordelijk voor:

- Omzetten van taken uit het VU-beleid in een werkwijze en taakverdeling en deze delegeren (mandateren);
- Vaststellen van de Regels en Richtlijnen, deze evalueren en indien nodig bijstellen;
- Oordelen en advies geven over aangevraagde voorzieningen door studenten met een functiebeperking. Aanvragen worden getoetst op noodzakelijkheid en geschiktheid. De Examencommissie beslist vervolgens over de voorzieningen bij toetsing. Het faculteitsbestuur neemt, na een positief advies van de Examencommissie een besluit over de onderwijsvoorzieningen (het oordeel en advies geven zijn vaak gemandateerd aan de studieadviseurs);
- Informatie in het facultaire jaarverslag;
- Evaluatie van het uitgevoerde beleid, de gevolgde procedures en advies geven aan het faculteitsbestuur.

Dienstdirecteuren van FCO, C&M en IT zijn verantwoordelijk voor:

- Vaststellen in hoeverre aan specifieke eisen, zoals opgenomen in het VU-beleid, wordt voldaan en hieromtrent maatregelen treffen;
- Initiatief nemen en medewerkers opdracht geven maatregelen uit te voeren;
- Evaluatie uitgevoerde werkzaamheden en advies geven aan CvB en bijstellen werkwijze indien nodig.

3. KWALITEITSEISEN

Hieronder worden algemene kwaliteitseisen geformuleerd:

- Het College van Bestuur is eindverantwoordelijk voor het VU-beleid en de te nemen maatregelen ten behoeve van toegankelijkheid en studeerbaarheid voor studenten met een functiebeperking en waarborgt de kwaliteit en de uitvoering van de maatregelen door faculteiten en diensten.
- Er is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de student en de VU voor het kunnen toekennen van voorzieningen.
- De student met een functiebeperking weet hoe en waar voorzieningen aangevraagd kunnen worden.
- Studenten met een functiebeperking die voorzieningen nodig hebben, doen dit bij hun inschrijving bij de VU. Wanneer de student dit niet bij de inschrijving heeft gedaan, of als de functiebeperking pas later tijdens de studie ontstaat of wordt vastgesteld, dan kan de student via VUnet de melding van een functiebeperking en de aanvraag voor voorzieningen alsnog in gang zetten via VUnet.
- Het faculteitsbestuur is verantwoordelijk voor een adequate (coördinatie van de) uitvoering van het beleid en voor het proces van het toekennen van voorzieningen aan studenten met een functiebeperking.
- Het faculteitsbestuur, of de verantwoordelijke namens het faculteitsbestuur, beslist over verzoeken voor aanpassingen van onderwijsorganisatie en -logistiek. Op verzoeken voor aanpassingen die de tentaminering betreffen beslist de examencommissie
- Terugkoppeling richting de student over de aangevraagde voorzieningen vindt binnen zes werkweken plaats (deze termijn is opgenomen in het VU-beleid).
- De studieadviseur is de schakel bij het realiseren van de facultaire voorzieningen bij onderwijs en toetsing en informeert de betreffende docent/ondersteunende medewerker van het onderwijsbureau over de voorzieningen die gerealiseerd dienen te worden. Verder is de studieadviseur ook de schakel bij het realiseren van centrale voorzieningen. FCO is verantwoordelijk voor deze voorzieningen. Het gaat om voorzieningen op het gebied van gebouwen, onderwijsruimtes en faciliteiten op de campus. De meest voorkomende centrale voorzieningen zijn:
 - Extra tentamentijd.
 - Gebruik van een kluisje – er is een mogelijkheid om kleine hulpmiddelen en studieboeken op te bergen in een persoonlijk kluisje.
 - Rolstoelvoorzieningen – voor noodzakelijke aanpassingen in collegezalen.
 - Gebruik van een rustruimte – op diverse plekken op de VU campus zijn speciale rustruimten ingericht. Hier is o.m. een relaxstoel aanwezig die in ligstand kan.
 - Gebruik van een stallingsruimte – voor de stalling van grotere hulpmiddelen.
 - Toegang tot de liften en gebouwen – gebruik van een toegangspas voor mindervalideningen en voor het gebruik van alle liften.
 - Een verstelbare tafel en stoel in collegezaal – in de grote collegezalen op de VU-campus zijn een verstelbare tafel en stoel aanwezig; anders op aanvraag.

- Gebruik van een laptop die door de faculteit beschikbaar is gesteld (inclusief de benodigde software) – in sommige gevallen is het mogelijk om een (aangepaste) laptop te gebruiken bij tentamens.
- Een parkeerkaart is te verkrijgen als de student een landelijk geldende parkeerkaart heeft. Voor een tijdelijke parkeerkaart moet eerst een afspraak gemaakt worden met de Arboarts.
- Aparte tentamenruimte.
- Aangepast tentamen, zoals tentamen op A-3 formaat of op papier maken in plaats van digitaal
- Toiletgebruik toestaan tijdens het eerste deel van het tentamen

Aansluitend op deze meer algemene kwaliteitseisen zijn er per deelaspect eisen geformuleerd op het gebied van studeren met een functiebeperking. Deze zijn in het VU beleidsplan² te vinden. Beschreven wordt welke maatregelen er zijn genomen om te voldoen aan alle eisen.

3.1. KWALITEITSEISEN INFORMATIEVOORZIENING EN VOORLICHTING

Vast onderdeel voorlichting

- De inhoudelijke voorlichting van de faculteit geeft een duidelijk en realistisch beeld van de opleiding en de karakteristieken van de beroepsuitoefening.
- Tijdens facultaire voorlichtingsbijeenkomsten wordt aangegeven welke begeleiding en voorzieningen de faculteit biedt. Hierbij wordt ook aandacht besteed aan studeren met een functiebeperking. Eveneens wordt gewezen op de specialistische studentbegeleiding op centraal niveau (dit zijn de studentendecanen en de studentenpsychologen).
- Op de website van de VU vinden studenten alle relevante informatie over studeren met een functiebeperking, d.w.z. over alle facultaire en centrale voorzieningen en de wijze waarop voorzieningen kunnen worden aangevraagd.
- Voor aankomende studenten met een functiebeperking is het belangrijk dat ze voor hun vragen snel het juiste loket vinden en antwoorden op hun vragen krijgen. Het inrichten van een centraal loket krijgt in 2019 aandacht. Verder zorgen de studentendecanen ervoor dat aankomende studenten tijdens de bachelor voorlichtingsdagen in november en februari hun vragen over studeren met een functiebeperking aan hen kunnen stellen.

Verstrekken inzichtelijke informatie

- De informatie over studeren met een beperking geeft inzicht in aspecten die van belang zijn voor de studeerbaarheid en toegankelijkheid in brede zin en is bestemd voor (aankomende) studenten.
- Voor (aankomende) studenten, studentbegeleiders en docenten en het onderwijsmanagement is het VU-beleid duidelijk, toegankelijk en via VUnet te vinden (zoals het VU beleidsplan²).

- Daarnaast is duidelijk weergegeven hoe de begeleiding binnen de VU is geregeld en welke voorzieningen beschikbaar zijn.

Inzet meerdere informatiekkanalen

De informatie over studeren met een functiebeperking is toegankelijk via de verschillende kanalen die tegemoetkomen aan de behoeften en diversiteit van de (aankomende) studenten. De informatiekkanalen die, onder verantwoordelijkheid van C&M worden ingezet voor het verstrekken van de relevante content zijn:

- De VU-website – gericht op aankomende studenten en andere externen. De website heeft een voorleesmogelijkheid.
- VUnet – gericht op de ingeschreven studenten. Op het serviceplein van VUnet is de relevante informatie terug te vinden. Daarnaast worden agenda- of nieuwsitems ingezet voor mededelingen of bijeenkomsten die gerelateerd zijn aan studenten met een functiebeperking.
- VUnet – gericht op de medewerkers. Hier vinden studentbegeleiders, docenten, onderwijsmanagement en andere medewerkers de relevante informatie over studeren met een functiebeperking.
- Digitale nieuwsbrief over studeren met een functiebeperking – deze wordt twee keer per studiejaar door CSB samengesteld. Deze wordt verzonden aan alle studenten met een functiebeperking en VU-medewerkers die hebben aangegeven deze te willen ontvangen en aan andere geïnteresseerden.
- Facultaire website – hierop kunnen studenten informatie specifiek voor de eigen faculteit raadplegen.

De volgende informatiekkanalen kunnen door de faculteit of diensten extra worden ingezet voor belangrijke berichten:

- VU studentennieuwsbrief (O-zine).
- VU medewerkersniewsbrief (VU-zine).
- AdValvas, zowel in het papieren magazine zelf de digitale uitgave op de website.
- Lichtkranten in de verschillende VU-gebouwen.
- Facultaire nieuwsbrieven.

Registratie functiebeperking bij inschrijving

- De student kan bij de (her)inschrijving aan de VU aangeven of hij (waar 'hij' staat wordt steeds ook 'zij' bedoeld) met een functiebeperking studeert, welke functiebeperking dat is en of hij voorzieningen nodig heeft om deel te kunnen nemen aan het onderwijs en de toetsing. Aan de aanvraag voegt de student documenten toe waaruit blijkt dat hij een functiebeperking heeft. De student kan bij de aanvraag tevens aangeven of hij twee keer per studiejaar de digitale nieuwsbrief van het CSB wil ontvangen.
- De studieadviseur (gemandateerd door de Examencommissie) beoordeelt de aanvraag en vraagt de student op gesprek te komen of keurt de aanvraag direct goed. De student hoort dan ook wat hij moet doen om gebruik te kunnen maken van de voorziening(en).

3.2 KWALITEITSEISEN FYSIEKE TOEGANKELIJKHEID

Gebouwen, onderwijsruimtes en faciliteiten en ITS-criteria

- Nieuwe projecten worden in de ontwerpfase door FCO getoetst aan het Internationaal Toegankelijkheidssymbool (ITS).
- Toegankelijkheid en daarmee de voorzieningen voor mensen met een functiebeperking zijn standaard opgenomen in het Programma van Eisen dat FCO hanteert.

Toegankelijke website en digitale leeromgeving

- Toegankelijkheid wordt standaard meegenomen in het Programma van Eisen bij IT-projecten.
- De VU-website en VUnet zullen in de toekomst aan strengere eisen voldoen dan de eisen die in het VU beleidsplan² 2013 (p. 14) worden genoemd. Sinds januari 2017 werken C&M en IT samen aan het innovatieve programma Toekomst OnLine Landschap (TOLL). Het doel van TOLL is om een nieuw VU online landschap te creëren dat past bij de behoeften van haar doelgroepen en voldoet aan de Europese richtlijn ten aanzien van digitale toegankelijkheid. In de komende jaren worden onderdelen van dit project gefaseerd opgeleverd. SOZ heeft het eigenaarschap van Canvas en IT draagt zorg voor het beheer ervan. Voor studenten is een Canvas Student Guide beschikbaar. In deze Student Guide vinden zij alle informatie die ze nodig hebben om optimaal met Canvas te werken.

Gebruiksvriendelijke studiematerialen

De VU heeft een Schrijfwijzer C&M (2018)⁹ en een Schrijfwijzer VU docenten (2015)¹⁰. In deze schrijfwijzers staat richtlijnen, zoals:

- Studiematerialen worden opgesteld in een schreefloos lettertype van minimaal lettergrootte 10.
- Er wordt een regelafstand van 1,5 cm gehanteerd.
- Readers worden door docenten digitaal beschikbaar gesteld aan studenten met een functiebeperking, als zij deze moeten omzetten in een voor hen geschikt format.

Vroegtijdige verstrekking studiemateriaal

- Een reader of studieboek is uiterlijk een maand voordat een cursus begint (digitaal) beschikbaar voor de student met een functiebeperking die het studiemateriaal nog moet omzetten in een voor hen geschikt format.
- Door te voldoen aan deze toegankelijkheidscriteria kunnen studenten met een functiebeperking meer zelfstandig studeren en hoeven zij minder een beroep te doen op begeleiding.

3.3. KWALITEITSEISEN BEGELEIDING

De eisen op het gebied van begeleiding dragen bij aan de binding tussen de student, de faculteit, de opleiding en de VU in haar geheel en is gericht op het bevorderen van het welbevinden en het studiesucces van de student.

Actieve benadering

- Studenten die bij (her)inschrijving aangeven met een functiebeperking te studeren. Studenten kunnen zelf in contact treden met de studieadviseur van de opleiding als zij voorzieningen nodig hebben voor deelname aan het onderwijsproces. Studieadviseurs kunnen ook zelf een afspraak maken met een student voor een (intake)gesprek. Uitgangspunt hierbij is samen na te gaan hoe de student zo optimaal mogelijk kan studeren zonder of zo min mogelijk studievertraging op te lopen.
- Naast de informatiemail wordt ook tijdens voorlichtingsdagen benadrukt zo spoedig mogelijk in contact te treden met de studieadviseur van de opleiding wanneer voorzieningen noodzakelijk zijn *Vaardige en deskundige studentbegeleiders*
- Studieadviseurs ondersteunen studenten met een beperking tijdens gesprekken op een adequate wijze. Hiervoor geldt dat de studieadviseur:
 - a) volledig op de hoogte is van het VU-beleid en alle regelingen met betrekking tot studeren met een functiebeperking.
 - b) kennis heeft van de meest voorkomende functiebeperkingen.
 - c) doorverwijst naar de studentendecaan (CSB) bij vragen over financiële regelingen als sprake is van studievertraging; en kan studenten ook doorverwijzen naar de studentepsychologen (CSB).
- De studentendecanen zijn op de hoogte van alle actuele wet- en regelgeving op het gebied van collegegeld, financiën en studiefinanciering.
- De studentendecanen hebben een adviesfunctie voor studieadviseurs en andere begeleiders binnen de VU.
- Docenten en mentoren/tutores hebben kennis van het VU-beleid en de regelingen op de faculteit, zodat zij kunnen signaleren en kunnen doorverwijzen naar de studieadviseur.

Schriftelijke vastlegging begeleidingsafspraken

- Afspraken die tussen de student en studentbegeleiders zijn gemaakt worden vastgelegd in het (digitaal) studentendossier.

Beperkt aantal begeleiders

- De student met een functiebeperking heeft de studieadviseur als eerste aanspreekpunt (hoofdbegeleider).
- Na de eerste afspraak met een studentendecaan blijft deze studentendecaan de vervolcontacten met de student onderhouden.

Bevorderen binding student en opleiding

- De studieadviseur is de schakel tussen de student en de opleiding wanneer studenten extra voorzieningen en begeleiding nodig hebben bij het volgen van onderwijs.
- In overleg met de student kan via CSB worden besproken of een medestudent als studiemaatje (via het programma Students-4-Students@VU) kan worden aangesteld. Een studiemaatje kan bijdragen aan het welbevinden van een student met een beperking (sneller thuis voelen op de VU, samen studeren).

Zorg voor specifieke doelgroepen

- CSB biedt aanvullende individuele begeleiding aan studenten met een autismespectrumstoornis (ASS).
- CSB organiseert 1 keer per collegejaar een overleg tussen de rector en studenten met een functiebeperking. In dit overleg worden de ervaringen van de studenten en hun wensen en behoeften besproken.

3.4. KWALITEITSEISEN DESKUNDIGHEID

Actieve bevordering deskundigheid

Er is een duidelijke en goede structuur van overleg ten behoeve van kennisontwikkeling en de borging hiervan. Alle studieadviseurs van de VU worden vier keer per jaar uitgenodigd voor het Platformoverleg Studieadviseurs (de voorzitter is één van hen). Verder worden alle studentbegeleiders van de VU vier keer per jaar uitgenodigd voor een bijeenkomst van het Netwerkoverleg Studentbegeleiding VU (de voorzitter is het hoofd van CSB).

Het is niet realistisch om te verwachten dat iedereen binnen de VU volledig op de hoogte is van alle (on)mogelijkheden bij studeren met een functiebeperking. De structuur is als volgt (van minder naar meer deskundig):

- *Docenten/mentoren/tutores*

Docenten/mentoren/tutores hebben een signalerende en doorverwijsfunctie. Zij hebben een directe lijn met de studieadviseurs voor het verkrijgen van informatie en advies over functiebeperkingen en mogelijkheden.

- *Examencommissies*

Examencommissies kunnen desgewenst advies inwinnen bij de studieadviseur, studentendecaan, docent/mentor/tutor of externe instanties.

- *Studieadviseurs*

Studieadviseurs informeren de docenten/tutores/mentoren en examencommissies over nieuwe ontwikkelingen en regelingen op het gebied van studeren met een functiebeperking.

- *Studentendecanen*

De studentendecanen zijn voor alle studenten, dus ook voor studenten met een functiebeperking, aanspreekpunt bij vragen over zaken rondom hun studie (zoals huisvesting, financiën).

Kennisniveau direct betrokken medewerkers

- De docenten/tutoren/mentoren van de faculteit hebben een basishniveau van kennis op het gebied van functiebeperkingen en het VU-beleid. Deze basiskennis is onderdeel van de Basiskwalificatie Onderwijs (BKO). Door deze basiskennis kunnen zij signaleren en studenten adequaat doorverwijzen naar de studieadviseur. De basiskennis wordt verder ontwikkeld en geborgd via informatie op VUnet voor medewerkers. In 2016 heeft het Expertisecentrum handicap + studie¹¹ in samenwerking met CSB de Online blended cursus 'Toegankelijk onderwijs geven aan studenten+' ten behoeve van docenten ontwikkeld¹². Vragen van docenten, die via deze cursus beantwoord worden, zijn onder meer: 'Hoe signaleer ik een beperking of belemmering en wanneer verwijst ik studenten door en naar wie? Welke aanpassingen kan ik maken in het onderwijs dat ik verzorg, zodat dit voor studenten met een beperking toegankelijker wordt?'. Aan de hand van opdrachten, literatuur, video's en door ervaringen uit te wisselen via een forum verwerven docenten meer kennis en vaardigheden ten aanzien van thema's als signaleren van beperking of belemmering, verwijzing, inclusief onderwijs en zijn ze goed op de hoogte van de rol die zij en anderen binnen de VU vervullen. In september 2016 heeft een groep VU docenten deel genomen aan de eerste uitvoering van de training. Sindsdien kunnen docenten zich voor deelname aan deze cursus⁹ aanmelden bij het expertisecentrum.
- De Examencommissie heeft basiskennis over functiebeperking en is goed op de hoogte van het VU-beleid en de voorzieningen en regelingen daaromtrent. De Examencommissie raadpleegt desgewenst de studieadviseur, CSB of externe instanties bij het behandelen van een verzoek. De kennis van examencommissies wordt ontwikkeld en geborgd door informatie op VUnet voor medewerkers en via bijeenkomsten en correspondentie met studieadviseurs, studentendecanen en externe instanties.
- De studieadviseur beschikt over adequate kennis om studenten met een functiebeperking om de aanvragen voor voorzieningen van studenten te kunnen beoordelen (gemandateerd door de Examencommissie) en de studenten te kunnen begeleiden. De studieadviseur is op de hoogte van verschillende functiebeperkingen, het VU-beleid en de voorzieningen en regelingen daaromtrent en heeft hierbij een richtlijn voor geldige functiebeperkingen en de toekenning van geschikte voorzieningen tot zijn/haar beschikking¹³. Deze kennis van studieadviseurs wordt verder ontwikkeld en geborgd via informatie op VUnet voor medewerkers en via bijeenkomsten en correspondentie tussen studieadviseurs, CSB en de Landelijke vereniging van Studieadviseurs (LVSA)¹⁴.

- CSB kan over de expertise bij het Expertisecentrum handicap+studie beschikken op het gebied van functiebeperking, voorzieningen, hulpmiddelen en regelingen en beschikt over een netwerk voor verdere consultatie.

Facilitering door landelijk kennis- en expertisecentrum

- De VU en de andere hoger onderwijsinstellingen worden gefaciliteerd door het Expertisecentrum handicap + studie¹¹. Dit centrum geeft advies, tips en oplossingen bij studeren met een functiebeperking. Op de website van dit centrum¹¹ staan tips die professionals van hoger onderwijsinstellingen kunnen gebruiken bij de begeleiding van studenten, informatie over functiebeperkingen en de regelgeving rondom studeren met een functiebeperking. Er wordt ook advies op maat geboden.

3.5. KWALITEITSEISEN LEERROUTES

Mogelijkheid voor aangepaste leerroute

- Het uitgangspunt is het volgen van het curriculum en het voldoen aan de eindtermen van de opleiding. Alleen fysieke of ernstige mentale beperkingen kunnen aanleiding geven de vorm van het onderwijs of de toetsing aan te passen en hiermee het verschil met een 'niet beperkte' student op te heffen (conform artikel 2, Wet gelijke behandeling op grond van een handicap of een chronische ziekte)¹⁵.
- De student met een functiebeperking, die aanspraak wil maken op een aangepaste leerroute, dient zo spoedig mogelijk in contact te treden met de studieadviseur met een verzoek daartoe. Bij voorkeur al voor aanvang van de studie. Verklaringen en andere relevante documenten moeten worden overlegd.
- De aanpassingen betreffen voorzieningen en eventueel aanpassingen van de (onderwijs)vorm, waardoor de student in staat wordt gesteld onderwijs te volgen, deel te kunnen nemen aan de toetsing en de studie af te kunnen ronden.
- De aanpassingen vormen geen onevenredige belasting voor de instelling (conform artikel 2, Wet gelijke behandeling op grond van een handicap of een chronische ziekte).
- Het verzoek voor een aangepaste leerroute wordt in samenspraak met de studieadviseur schriftelijk vastgelegd.

Procedure en besluitvorming aangepaste leerroute

- Het verzoek voor een aangepaste leerroute wordt voorgelegd aan de Examencommissie van de opleiding. De Examencommissie hanteert criteria voor toetsing op noodzakelijkheid, geschiktheid, evenredigheid en het realiseren van de eindtermen van de opleiding.
- Bij een positief advies van de Examencommissie wordt het verzoek vervolgens ter besluitvorming aan het faculteitsbestuur voorgelegd.
- Het faculteitsbestuur beslist over eventuele financiële consequenties van de aanpassingen.
- Toegekende aanpassingen worden schriftelijk vastgelegd in een overeenkomst tussen de student en het faculteitsbestuur (eventueel een gemachtigde van het faculteitsbestuur).

- Terugkoppeling vanuit het faculteitsbestuur naar de student geschiedt binnen zes werkweken.

Motivering besluit aangepaste leerroute

- Het besluit van het faculteitsbestuur is voorzien van een motivatie. Deze motivatie is gestoeld op voldoende kennis van de functiebeperking en de benodigde aanpassingen en voorzieningen. Het faculteitsbestuur en de Examencommissie kunnen desgewenst de studieadviseurs, CSB en/of het Expertisecentrum handicap + studie raadplegen.

Kaders aangepaste leerroute in het OER

- In de VU brede OER-en zijn kaders opgenomen die als basis dienen voor het samenstellen van aangepaste leerroutes. Mogelijkheden voor beroepsprocedures zijn hierbij aangegeven.

Nakoming en adequate uitvoering aangepaste leerroute

- De studieadviseur is de schakel in het realiseren van de aangepaste leerroute. De studieadviseur verzorgt de afstemming en communicatie met alle betrokkenen. De studieadviseur monitort of de afspraken adequaat worden uitgevoerd.

Het realiseren van aangepaste leerroutes kan resulteren in het wegnemen van belemmeringen bij het studeren, het regelen van ad hoc aanpassingen, waardoor de student minder beroep op begeleiding hoeft te doen en met meer succes kan studeren. Door kaders voor aangepaste leerroutes vast te leggen in VU-brede OER-en is er een beter aanbod van maatwerk mogelijk.

3.6. KWALITEITSEISEN TOETSING EN EXAMINERING

Indienen en terugkoppelen verzoeken

- Studenten met een functiebeperking dienen zo spoedig mogelijk, indien mogelijk al bij aanvang van de studie, of anders bij hun inschrijving bij de studieadviseur aan te geven welke voorzieningen noodzakelijk en geschikt zijn bij toetsing. Bij de inschrijving gebeurt dit digitaal. De aanvraag dient vergezeld te gaan van een officiële verklaring van de functiebeperking en het aangeven welke voorzieningen de student nodig heeft.
- Ingediende verzoeken voor voorzieningen bij summatieve en formatieve toetsing worden zoveel mogelijk binnen zes werkweken behandeld.
- Besluiten worden teruggekoppeld en zijn voorzien van een motivatie.

Beslissingsbevoegdheid en gehanteerde criteria

- De Examencommissie beslist over de voorzieningen bij toetsing. De studieadviseur kan via mandatering door de Examencommissie ook beslissen over voorzieningen bij toetsing.
- Voorzieningen mogen de kwaliteit of de moeilijkheidsgraad van een cursus of het examenprogramma niet wijzigen (VU breed kader Toetsbeleid (versie 2015)¹⁶. De

eindtermen van de opleiding zijn voor een student met een functiebeperking gelijk aan die voor een student zonder functiebeperking.

- Bij de voorzieningen kan het o.m. gaan om een aangepaste vorm of duur van de tentamens, van practica en/of het ter beschikking stellen van praktische hulpmiddelen (VU- breed kader Toetsbeleid, versie 2015). Studenten met een functiebeperking die in aanmerking komen voor extra tijd bij een toets krijgen standaard 30 minuten extra bij een toets van 2,5 tot 3 uur.

Motivering besluit

- Het besluit van de Examencommissie is gebaseerd op voldoende kennis van de functiebeperking en de betreffende (toets)mogelijkheden.
- De Examencommissie kan desgewenst de studieadviseur, CSB en/of externe instanties, als het Expertisecentrum handicap + studie, raadplegen.

Nakoming en adequate uitvoering

- De studieadviseur zorgt voor de (schriftelijke) vastlegging van het besluit in het (digitale) dossier van de student.
- Er kan gebruik worden gemaakt van de kandidatenlijsten bij toetsing. Op deze lijsten staan de toegekende voorzieningen vermeld van de studenten met een functiebeperking die deelnemen aan de toetsing, hun beperkingen staan hierop niet vermeld.
- Medewerkers van het Onderwijsbureau realiseren in de meeste gevallen de voorzieningen bij toetsing, zoals het vergroot kopiëren van het tentamen of het regelen van een aparte tentamenruimte.

4. WAARBORGEN VAN KWALITEIT EN CONTINUÏTEIT

Kwaliteitsborging van het geïmplementeerde VU-beleid met betrekking tot studeren met een functiebeperking is van belang. Verankering van het goedgekeurde en ingevoerde beleid vindt plaats op de volgende niveaus:

1. Instelling - College van Bestuur
2. Faculteiten/diensten - faculteitsbesturen, dienstdirecteuren
3. Opleidingen - examencommissies, opleidingsmanagement, opleidingscommissies
4. Individuele medewerkers - studentbegeleiders e.a.

Kwaliteitszorg op het gebied van toegankelijkheid en studeerbaarheid voor studenten met een functiebeperking is een cyclisch proces en bestaat uit de volgende fasen volgens de 'Plan, Do, Check, Act-cyclus':

Plan: Beleid met betrekking tot studeren met een functiebeperking;

Do: Implementatie van dit beleid, i.c. voorzieningen voor studenten met een functiebeperking;

Check: Evaluatie van de implementatie van voorzieningen voor studenten met een functiebeperking;

Act: Opvolging, het opvolgen van eventuele aanbevelingen voortkomend uit de evaluatie.

4.1 KWALITEITSBORGING VAN VOORZIENINGEN VOOR STUDENTEN MET EEN FUNCTIEBEPERKING IN DE PLAN- FASE

- Op instellingsniveau staat in deze fase het opstellen van beleid, procedures en regelgeving met betrekking tot voorzieningen voor studenten met een functiebeperking centraal. Het College van Bestuur (CvB) is eindverantwoordelijk voor het VU-beleid op dit terrein. Het VU-beleid met betrekking tot voorzieningen voor studenten met een functiebeperking is gebaseerd op een visie op studeren met een functiebeperking en verduidelijkt hoe deze voorzieningen voor studenten met een functiebeperking aansluiten bij de onderwijsvisie van de instelling.

- Op instellingsniveau wordt ook het kwaliteitszorgsysteem beschreven: welke maatregelen en voorzieningen zijn getroffen om de kwaliteit van voorzieningen voor studenten met een functiebeperking te bewaken en te bevorderen.

- Het CvB voorziet daarnaast in een VU-brede model voor de OER-en en Regels en Richtlijnen voor examencommissies en vastlegging in het studentenstatuut.

- Tevens wordt in deze fase waar nodig gebruik gemaakt van het instelling brede Handboek Onderwijskwaliteit en dan met name het hoofdstuk Studentbegeleiding.

- Het CvB is daarnaast eindverantwoordelijk voor de organisatie van de ondersteuning (faciliteiten en personeel) en dient ervoor te zorgen dat alle betrokken medewerkers in staat worden gesteld hun taken naar behoren uit te voeren.

- Het faculteitsbestuur is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de eisen en (een deel van) de maatregelen die in verband met het beleid zijn geformuleerd. Het faculteitsbestuur geeft eveneens aan hoe zij medewerkers faciliteert om het beleid met betrekking tot functiebeperking adequaat te kunnen uitvoeren.

- Het faculteitsbestuur is tevens verantwoordelijk voor het opnemen van praktische informatie over studeren met een functiebeperking in de studiegids, op de facultaire website en in de OER-en.

- De betrokken diensten (FCO, C&M en IT) stellen eveneens vast in hoeverre zij voldoen aan de eisen die onder hun verantwoordelijkheid vallen (o.a. gebouwen, IT) en specificeren de maatregelen die zij (verder) zullen nemen.

- De Examencommissie operationaliseert haar taken met betrekking tot voorzieningen voor studenten met een functiebeperking in een werkwijze en taakverdeling en mandateert de studieadviseurs. De Examencommissie stelt de Regels en Richtlijnen vast (gebaseerd op het VU-brede model).

- Voor individuele medewerkers, zoals studentbegeleiders worden in de Plan-fase specifieke taken en verantwoordelijkheden vastgelegd.

4.2 KWALITEITSBORGING VAN VOORZIENINGEN VOOR STUDENTEN MET EEN FUNCTIEBEPERKING IN DE DO- FASE

- De faculteit of dienst neemt initiatief op het gebied van voorzieningen voor studenten met een functiebeperking die geboden moeten worden en geeft medewerkers opdracht om maatregelen uit te voeren.
- De examencommissies gaat in deze fase over het wel of niet toekennen van een gevraagde voorziening bij onderwijs en/of toetsing.
- De Examencommissie is bij toetsing eindverantwoordelijk voor de realisatie van de door hen toegekende voorzieningen. Bij onderwijsvoorzieningen is dit het faculteitsbestuur.
- De individuele medewerkers (zoals studentbegeleiders) zijn er in deze fase om toegekende voorzieningen te realiseren. Individuele medewerkers dienen bekwaam te zijn in het realiseren van deze voorzieningen.

4.3 KWALITEITSBORGING VAN VOORZIENINGEN VOOR STUDENTEN MET EEN FUNCTIEBEPERKING IN DE CHECK-FASE

Het beleid met betrekking tot studeren met een functiebeperking moet op regelmatige basis intern en extern worden geëvalueerd om na te gaan of de ambities worden waargemaakt, op basis van een evaluatiesystematiek waarbij diverse actoren (zoals studenten en het onderwijsmanagement) betrokken zijn.

- Het is de taak van het CvB om op regelmatige basis het VU-beleid met betrekking tot studeren met een functiebeperking intern in haar geheel te evalueren. De Dienst Student- en Onderwijszaken; de afdelingen CSB en OKP bereiden dit voor. In 2015 heeft monitoring van het VU-beleid plaatsgevonden ⁷. In 2017 heeft een vervolgmonitoring⁸ plaatsgevonden.
- Op 14 juli 2016 is het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap¹⁷ in Nederland in werking getreden. Doel van het verdrag is het bevorderen, beschermen en waarborgen van de mensenrechten van mensen met een handicap. Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) vervult de rol van kwartiermaker bij de implementatie van het verdrag binnen het onderwijs. Hierbij werkt VWS samen met het Expertisecentrum handicap + studie. Op 25 januari 2018 is een intentieverklaring¹⁸ door VWS, het Expertisecentrum handicap + studie en een aantal HO instellingen, waaronder de Vrije Universiteit, ondertekend. Het realiseren van inclusief onderwijs is de doelstelling en zal de basis vormen voor het toekomstige beleid. Inclusief onderwijs is de 'nieuwe oplossing', waarbij sprake is van 'algemene toegankelijkheid en studeerbaarheid' passend voor alle studenten. De VU heeft de ambitie om de komende jaren ten aanzien hiervan verdere stappen te zetten.

- Het faculteitsbestuur moet de eisen die in het VU-beleid aan faculteiten worden gesteld jaarlijks evalueren. De resultaten hiervan worden dan opgenomen in het facultaire jaarverslag. Het faculteitsbestuur, het opleidingsmanagement, de opleidingscommissie en de facultaire gezamenlijke vergadering zijn verantwoordelijk voor de evaluatie van de OER-en.
- De betrokken diensten moet uitgevoerde werkzaamheden jaarlijks evalueren en geven advies aan het College van Bestuur.
- De Examencommissie evalueert het beleid en de procedures ten aanzien van voorzieningen voor studenten met een functiebeperking jaarlijks en geeft advies aan het faculteitsbestuur. Ook worden de Regels en Richtlijnen en werkwijze geëvalueerd.
- Individuele medewerkers, zoals studentbegeleiders geven advies aan het onderwijsmanagement en de Examencommissie met betrekking tot het realiseren en de kwaliteit van voorzieningen voor studenten met een functiebeperking. Indien er problemen zijn met de kwaliteit van voorzieningen voor studenten met een functiebeperking, is het faculteitsbestuur verantwoordelijk voor een nadere analyse en onderzoek naar de oorzaken daarvan.
- Elke zes jaar wordt het beleid, de uitvoering daarvan en de controle erop extern geëvalueerd door de visitatiecommissies van de NVAO. Er vinden ook (driejaarlijkse) interne audits plaats.
- De VU neemt daarnaast jaarlijks deel aan de Nationale Studentenenquête (NSE), waarin ook specifieke vragen zijn opgenomen over studeren met een functiebeperking.
- CSB organiseert 1 tot 2 keer per collegejaar een overleg tussen de rector en studenten met een functiebeperking. In dit overleg worden de ervaringen van de studenten en hun wensen en behoeften besproken. Hiermee wordt het beleid tevens geëvalueerd.

4.4 KWALITEITSBORGING VAN VOORZIENINGEN VOOR STUDENTEN MET EEN FUNCTIEBEPERKING IN DE ACT-FASE

Op basis van de hierboven genoemde zaken die tijdens de check-fase (evaluatie) aan de orde zijn, worden verbeterplannen opgesteld en uitgevoerd.

- Op instellingsniveau is het CvB verantwoordelijk voor het regelmatig bijsturen van het VU-beleid op het gebied van functiebeperking en de modellen voor de OER-en en Regels en Richtlijnen voor examencommissies. Het College van Bestuur stelt de personele voorzieningen wat betreft de beschikbare studentbegeleiding bij als daar aanleiding voor is.
- Het faculteitsbestuur is verantwoordelijk voor het bijstellen van de studiegids en OER-en en is ook verantwoordelijk voor het heroverwegen van formatie en professionalisering van de medewerkers.
- De betrokken diensten stellen indien nodig hun aanbod van producten en diensten bij en de dienstdirecteuren zijn verantwoordelijk voor het heroverwegen van de beschikbare formatie en de professionalisering van medewerkers.

- De Examencommissie stelt de Regels en Richtlijnen en de eigen werkwijze indien nodig bij.
- Individuele medewerkers, zoals studentbegeleiders stellen, indien van toepassing de werkwijze voor de begeleiding en het realiseren van voorzieningen bij.

Bronnen

- ¹ Onbelemmerd studeren. Beleid en voorzieningen voor studenten met een functiebeperking in het hoger onderwijs. Inspectie van het Onderwijs (2010):
<https://www.onderwijsinspectie.nl/documenten/publicaties/2010/01/01/onbelemmerd-studeren-onderzoek-beleid-en-voorzieningen-voor-studenten-functiebeperking>
- ² VU Beleidsplan Functiebeperking: 'Toegankelijkheid en studeerbaarheid voor studenten met dyslexie, een functiebeperking of een (chronische) ziekte' (2013):
https://www.vu.nl/nl/Images/Brochure_Beleidsplan_web_tcm289-352329.pdf
- ³ Rapport Commissie Maatstaf (2010)
<https://www.accessibility.nl/nieuws/2010/03/commissie-maatstaf-treft-maatregelen-voor-toegankelijkheid>
- ⁴ Instellingsplan VU 2015-2020 (2015):
<https://issuu.com/vuuniversity/docs/vu-instellingsboek-los>
- ⁵ Onderwijsvisie VU (2015):
https://www.vu.nl/nl/Images/23631_1_BBZ_Brochure-Onderwijsvisie_def_tcm289-639690.pdf
- ⁶ Kernwaarden VU (2015):
<https://www.vu.nl/nl/over-de-vu/profiel-en-missie/missie-kernwaarden-en-ambities>
- ⁷ Rapport Monitoring VU Beleid Functiebeperking (2015)
- ⁸ Rapport Vervolgmonitoring VU Beleid Functiebeperking 2017 DEF 20180611
- ⁹ Schrijfwijzer C&M (februari 2018)
- ¹⁰ Schrijfwijzer VU docenten (2015)
- ¹¹ Expertisecentrum handicap + studie (website)
<http://www.handicap-studie.nl/home.aspx>
- ¹² Online blended cursus 'Toegankelijk onderwijs geven aan studenten+'
http://www.handicap-studie.nl/104_747_Online_blended_cursus_handicap_studie_voor_docenten_VU.aspx
- ¹³ Richtlijn geldige functiebeperkingen en toekennen geschikte voorzieningen (29 september 2017)
- ¹⁴ Landelijke vereniging van Studieadviseurs
<https://lvsa.nl/>
- ¹⁵ Wet gelijke behandeling op grond van een handicap of een chronische ziekte (2017)
<http://wetten.overheid.nl/BWBR0014915/2017-01-01>
- ¹⁶ VU breed kader Toetsbeleid, hoofdstuk Toetsbeleid (versie 2015), in: Handboek Onderwijskwaliteit VU
https://www.vu.nl/nl/Images/H11_Toetsbeleid_dec_2015_tcm289-373358.pdf
- ¹⁷ VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (september 2007)
- ¹⁸ HS_Intentieverklaring 2018